

Mnohostranný význam skoku

Poskakování, tancování, skákání

Rudolf Kischnick

Pozorujeme-li druhé sedmiletí, shledáme, že poskakování, tancování a skákání hraje v tomto údobí zvláštní úlohu. Do osmého roku převažuje poskakování, potom přijde na řadu tancování a přibližně kolem dvanáctého roku skákání jako takové. Při poskakování působí ještě prenatalní síly, které dítě přinesly z jeho duchovního domova. Dítě je se svou schránkou spojeno poměrně volně a celou svou bytostí je orientováno převážně nahoru. Jestliže nyní poskakuje jako ptáče, pak vytváří ve své vůli kontakt s pozemským. Pokouší se o to stále, i když ještě nerozhodně. Bez jistých předpokladů to však nejde. K dětské fantazii najdeme nejnázvu cestu pomocí her ve formách chorovodů. V nich ještě doznívá v prostoru to, co bylo dříve kosmicky prenatalním prožitkem. To, co se odehrává v chorovodech, má ještě jistou příbuznost s tím, co je nebeské.

Jiné je to u tance. Devítileté až dvanáctileté dítě je rozený tanečník. Jestliže se v této době oddá své pravlastní podstatě, pak vyhledává tanec. Vnější předpoklady pro to jsou rytmus, melodie a fantazie, která je zvláště důležitá. Celý elementární svět, tedy např. elfové, víly, skřítkové ohně, obři, duchové květů atd., v jejich vztahu k reprezentantům lidství, tedy ke králi, k princezně, služce, žebrákovi atd., tvoří obsah, s kterým by dítě chtělo souznít. Jak bohatě by mohla být dětská duše obdarována, kdybychom jí k tomu poskytli dostatek příležitostí! Při těchto malých tanečních pohybech jde o to, aby se udržel jejich naivní charakter, protože dítě ještě nechce vkročit do jevů přímo. Baží po tom, aby se za pomoci pohyblivosti svého těla tvořivých sil proměnilo a co možno nejvíc vklouzlo do cizí kůže. Vycházet z přechodů, běhů, předepsaného či hopsavého kroku by bylo předčasné.

Nenaučí-li se dítě v tomto věku otáčet se v poskocích, pak propásne něco pro svůj další život. Nevytvoří most mezi vůlí a éterickým tělem. Nepříznivě se to projeví zvláště ve věku mezi 14. a 16. rokem v duševní ztuhlosti, která snadno vede k afektovanému jednání.

Pomocí tance, který je plný dětské fantazie, se éterický princip přenesení až do nohou. Já dítěte, které je ještě úzce spjato se silami, které pohybují

kosmem, hledá právě možnost, aby pomocí těchto pohybů dalo morálně .dravým způsobem základ duševním kvalitám. Stane se tak, jestliže se mezi 9. a 11. rokem může pohybovat podle melodií a rytmů, podle hvězdného charakteru éterického těla úzce spjatého s celým planetárním systémem. Veškerá čistota a síla pozdějšího vnímání odvisí od toho, zda se ve správném okamžiku dostane tento hvězdný aspekt do tělesnosti, do lyžična.

Po 12. roce vystupuje více do popředí vůle a hlavním úkolem dospívajícího člověka se stávají skoky. Moudrost a pohyb musí nyní ustoupit do pozadí, protože Země si nárokuje svá práva. Mladého člověka chce připoutat k sobě. Ten se ale ještě může bez námahy osvobodit tím, že skočí přes propast. Ještě není přerušena vazba shůry, ale z nevinné radosti a nezatížené veselosti minulého období mnoho nezůstalo. Pohledem na Zem mizí schopnost sladit se s vesmírnými poměry, zato ale v nitru nyní žije smysl pro míru a taktní chování.

Dvanáctileté dítě se dostává svou tělesností do zcela určité problematiky. Rozběhne se a skočí. Když v běhu náhle přijde rozhodnutí impulsivně se spojit se Zemi, vyřadí se hlava i rytmus. Co se při tom odehrává? Dítě se vymršťuje do výše, stoupá a klesá a pak cítí pod sebou tvrdou zem. Odrazem se dostává do příčinné souvislosti, které se již nemůže vyhnout. Nemůže se vyhnout ani stoupání ani klesání, ani úsilí o bezpečný dopad. Skokem se působí do budoucnosti. Při běhu o tom nemůže být ještě ani řeči, běh se vztahuje více k přítomnosti. Také běh o závod je bezprostřední přítomnost, vítězství či porážka jsou bezprostředně spjaty s přítomným okamžikem. Se skokem je to jiné. Jestliže je odraz nejistý, výsledek je špatný. Začátek a konec na sobě závisí. Skokan musí počítat s budoucností.

Nyní si můžeme položit otázku, co to znamená, když dvanáctileté dítě nemá chuť ke skokům. Je pak buď nemocné nebo infantilní, protože zdravý Instinkt nyní vede člověka do budoucnosti. Ze skoku jako fenoménu můžeme poznat samotnou duchovně-duševní konstituci dítěte.

Z běhu se dítě odrazí, pak stoupá do výše, padá a konečně stojí na zemi. Stání odpovídá čtrnáctiletému, stoupání a pád třináctiletému a odraz od země dvanáctiletému. Až k odrazu je průběh vývoje obou pohlaví téměř stejný. Pak se ale cesty dělí. Dívka chce nahoru, chlapec dolů. Lidské bytosti se zmocňují na jedné straně luciferské a na straně druhé ahrimanské síly. Dívka skáče, aby stoupala, chlapec, aby padal. Tím se odchylují od střední linie pravého člověka. Teprve mnohem, mnohem později se jim podaří udržet se na výši čistého lidství.

Mezi 12. a 14. rokem je skok tou formou pohybu, která předznačuje cestu nad tělesnost, kterou má člověk jít jako morální bytost. Proto také necvičíme skok z vnějších,

fyziologických důvodů, ale protože po něm volá přirozenost dítěte. To neviditelné v dítěti se neustále snaží o vnější projev vnitřních pochodů. To, co je vnější, pochopíme též teprve tehdy, když tím poznáváme vnitřní vývojové procesy.